

Anonimizirana različica

Prevod

C-252/20 – 1

Zadeva C-252/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

10. junij 2020

Predložitveno sodišče:

Amtsgericht Hamburg (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

25. maj 2020

Tožeča stranka:

CY

Tožena stranka:

Eurowings GmbH

Overjen prepis

Amtsgericht Hamburg (okrajno sodišče v Hamburgu, Nemčija)

[...] (ni prevedeno)

Sklep

v sporu

CY, [...] (ni prevedeno) **Witzhave**

- tožeča stranka -

[...] (ni prevedeno)

proti

Eurowings GmbH, [...] (ni prevedeno) Düsseldorf

- tožena stranka -

[...] (ni prevedeno)

je Amtsgericht Hamburg (okrajno sodišče v Hamburgu) sklenilo – [...] (ni prevedeno)

Postopek se prekine.

Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 PDEU predložijo ta vprašanja o razlagi Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov:

1. Ali pravica do odškodnine v skladu s členom 7 Uredbe obstaja tudi v primeru, če potnik zaradi sorazmerno majhne zamude pri prihodu zamudi neposredni povezovalni let, posledica česar je zamuda treh ur ali več v končnem namembnem kraju, pri čemer pa sta leta opravila različna letalska prevoznika, rezervacije pa ni opravil letalski prevoznik, ki je opravil prvi del poti in od katerega se v postopku v glavni stvari zahteva plačilo odškodnine?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

ali je „dejanski letalski prevoznik“ v smislu člena 5(1)(c) in člena 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 letalski prevoznik, ki je dejansko opravil let, ki je imel zamudo, na prvem delu poti ali letalski prevoznik, ki je opravil točen let na drugem delu poti in pri katerem sta bila rezervirana oba leta?

3. Če je treba za „dejanska letalska prevoznika“ v smislu člena 5(1)(c) in člena 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 šteti oba letalska prevoznika:

ali lahko potnik v tem primeru izbira, od katerega od teh dveh letalskih prevoznikov bo zahteval odškodnino?

Obrazložitev:

A. Predstavitev dejanskega stanja

1. Tožeča stranka od tožene stranke na podlagi Uredbe (ES) št. 261/2004 zahteva plačilo odškodnine v višini 400 EUR.
2. Tožeča stranka je za 23. oktober 2016 pri turistični agenciji rezervirala potovanje z letalom iz Hamburga preko Zürich v Kairo. Potrdilo o rezervaciji je izdal letalski prevoznik Swiss International Air Lines AG. V skladu s potrdilom o rezervaciji naj bi potovanje tožeče stranke z letalom potekalo tako: iz Hamburga v Zürich z letom LX 4413 (odhod po voznem redu 23. oktobra 2016 ob 7.00 in

prihod po voznem redu 23. oktobra 2016 ob 8.25) in iz Zürich v Kairo z letom LX 236 (odhod po voznem redu 23. oktobra 2016 ob 9.05 in prihod po voznem redu 23. oktobra 2016 ob 14.05).

3. Letalski prevoznik Swiss je let iz Hamburga v Zürich v okviru dogovora o letih pod skupno oznako ponujal pod številko leta LX 4413, tožena stranka pa pod številko leta EW 4762. Tožena stranka je let iz Hamburga v Zürich (LX 4413) na podlagi dogovora o letih pod skupno oznako, sklenjenega z letalskim prevoznikom Swiss, opravila s svojim letalom in osebjem pod številko leta EW 4762.
4. Letalo na letu tožene stranke iz Hamburga v Zürich je imelo zamudo in je v Zürichu pristalo šele ob 8.46. Zato je tožeča stranka zamudila svoj povezovalni let v Kairo, ki ga je opravil letalski prevoznik Swiss, saj je imela na voljo le še 19 minut časa za prestop. Minimalni povezovalni čas na tej letalski povezavi je bil 30 minut. Tožeči stranki je bila nato spremenjena rezervacija na poznejši let preko Milana v Kairo in je v Kairu pristala z več kot peturno zamudo.
5. Tožeča stranka meni, da je bila v okviru dogovora o letih pod skupno oznako dejanski letalski prevoznik na letu iz Hamburga v Zürich, ki je imel zamudo, tožena stranka, ki ji je že zaradi tega zavezana plačati odškodnino. Tožena stranka naj bi let EW 4762, ki ga je opravila, ponujala v sistemu rezervacij Amadeus in naj bi svoje lete tam konkretno ponujala za sestavo različnih delov letov.
6. Tožena stranka meni, da v primeru, ko je zaradi majhne zamude prvega leta zamujen povezovalni let, pravica do plačila odškodnine obstaja le, če je isti letalski prevoznik opravil predhodni in povezovalni let. Letalski prevoznik, ki opravi prvi let, naj ne bi nosil tveganja za naslednji let, ki ga opravi drug letalski prevoznik.

B. Razlogi za predložitev vprašanj v predhodno odločanje Sodišču Evropske unije

7. Odločitev je odvisna od odgovora Sodišča Evropske unije na vprašanja za predhodno odločanje.

I. Prvo vprašanje za predhodno odločanje

8. Tožeča stranka bi lahko imela pravico do odškodnine na podlagi člena 7(1)(c) Uredbe (ES) št. 261/2004.
9. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije je zamuda izenačena z odpovedjo leta v smislu člena 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004, kar pomeni, da je mogoče tudi za take zamude zahtevati odškodnino na podlagi člena 5(1)(c) v povezavi s členom 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004, če potnik v končni namembni kraj prispe z najmanj triurno zamudo (glej [...] (ni prevedeno) sodba z dne

19. novembra 2009, [...] (ni prevedeno) Sturgeon, C-402/07, [...] (ni prevedeno), EU:C:2009:716, točka 41 in naslednje; [...] (ni prevedeno) sodba z dne 23. oktobra 2012, [...] (ni prevedeno) Nelson, C-581/10, [...] (ni prevedeno), EU:C:2012:657, točka 28 in naslednje). To velja tudi, kadar sorazmerno majhna zamuda zaradi tega, ker se zamudi povezovalni let, povzroči veliko zamudo v končnem namembnem kraju (glej [...] (ni prevedeno) sodba z dne 26. februarja 2013, [...] (ni prevedeno) Folkerts, C-11/11, [...] (ni prevedeno), EU:C:2013:106, točka 25 in naslednje). Vendar je sodba v zadevi Folkerts temeljila na položaju, v katerem je predhodni in povezovalni let opravil isti letalski prevoznik (glej [...] (ni prevedeno) sodba z dne 26. februarja 2013, [...] (ni prevedeno) Folkerts, C-11/11, [...] (ni prevedeno), EU:C:2013:106, točka 18).
10. Sodišče Evropske unije doslej še ni odločalo o tem, ali to velja tudi, če – kot v obravnavanem primeru – predhodnega in povezovalnega leta ni opravil isti letalski prevoznik.
 11. Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) je v podobnem primeru prekinilo postopek in Sodišču Evropske unije predložilo vprašanje za razlago Uredbe št. 261/2004, ki je v bistvu enako prvemu vprašanju za predhodno odločanje iz te zadeve [...] (ni prevedeno). Sodišče Evropske unije ni odločalo o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ker je Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) predlog umaknilo, potem ko je bil v tamkajšnjem postopku tožbeni zahtevek pripoznan.
 12. Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) [...] (ni prevedeno) je navedlo:
 13. „(d) Iz smisla in namena člena 7 Uredbe (ES) št. 261/2004 bi lahko izhajalo, da pravica do odškodnine obstaja le, če je letalski prevoznik, ki je povzročil zamudo v končnem namembnem kraju, potrdil sestavo zaporednih letov z izdajo rezervacije ali njeno potrditvijo. To vprašanje v sodni praksi Sodišča Evropske unije ni dokončno pojasnjeno.
 14. (aa) Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da pravica do odškodnine vsekakor lahko obstaja takrat, če je več zaporednih letov rezerviranih pri letalskem prevozniku, od katerega se zahteva plačilo odškodnine.
 15. V odločitvah, v katerih je bil razlog za pravico do odškodnine prihod letala na neposrednem povezovalnem letu v končni namembni kraj z zamudo, so bili zaporedni leti rezervirani pri letalskem prevozniku, od katerega se je v postopku v glavni stvari zahtevalo plačilo odškodnine ([...] (ni prevedeno), Folkerts, C-11/11, točka 18 [...] (ni prevedeno); sklep z dne 4. oktobra 2012, Rodriguez Cachafeiro in drugi, C-321/11, [...] (ni prevedeno) točki 10 in 34). Druge odločitve Sodišča, v katerih je bil pomemben pojem leta v smislu Uredbe, se prav tako nanašajo na primere, v katerih je potnik vse upoštevne lete rezerviral pri letalskem prevozniku, od katerega je pozneje zahteval plačilo odškodnine (glej sodbe Sodišča EU [...] (ni prevedeno), Emirates Airlines, C-173/07, točka 13; [...] (ni prevedeno),

Sturgeon in drugi, C-402/07, točka 11, in [...] (ni prevedeno), Nelson in drugi, C-581/10, točka 15).

16. (bb) V obravnavanem sporu pa položaj ni tak.
17. Pritožbeno sodišče je ugotovilo, da sta leta opravila različna letalska prevoznika. Rezervacija ni bila opravljena pri enem od teh prevoznikov, ampak pri organizatorju potovanja. Ta je tudi izdal [...] (ni prevedeno) potrdilo o rezervaciji. Zaradi neobstoja ugotovitev v tem smislu ni mogoče izhajati iz tega, da je tožena stranka sama izdala ali potrdila vozovnico za oba leta.
18. (cc) Za ta položaj iz Uredbe in navedene sodne prakse Sodišča ne izhajajo dovolj zanesljivi sklepi.
19. V skladu s členom 3(2)(a) Uredbe št. 261/2004 se ta uredba uporablja le, če ima potnik potrjeno rezervacijo na zadevnem letu. To v skladu s členom 2(g) Uredbe št. 261/2004 predpostavlja, da je letalski prevoznik ali organizator potovanja rezervacijo sprejel in registriral. Do tega lahko pride z vozovnico v smislu člena 2(f) Uredbe št. 261/2004, ki jo izda ali potrdi letalski prevoznik ali njegov pooblaščen posrednik, ali z drugim dokazilom.
20. Iz te ureditve nedvomno izhaja, da ima lahko potnik v razmerju do dejanskega letalskega prevoznika pravico do odškodnine tudi, če ta sicer ni sodeloval pri posamezni rezervaciji in njeni potrditvi, ampak je posredniku ali organizatorju potovanja omogočil, da sprejme take rezervacije in jih potrdi. V teh primerih je mogoče letalskemu prevozniku potrditev rezervacije, ki jo opravi posrednik ali organizator potovanja, pripisati kot njegovo lastno izjavo.
21. Iz tega pa ni mogoče nedvomno izpeljati, da je mogoče letalskemu prevozniku pripisati potrditev rezervacije, ki jo opravi posrednik ali organizator potovanja, tudi, kadar ta zadeva drug let, ki ga opravi drug letalski prevoznik. V zvezi s takim letom posrednik ali organizator potovanja primarno stopi na mesto letalskega prevoznika, ki ta let opravi. Z vidika udeleženih letalskih prevoznikov je položaj torej podoben tistemu, v katerem potnik sam opravi več ločenih rezervacij pri različnih letalskih prevoznikih za zaporedne lete. V zadnjenavedenem primeru Komisija v Smernicah za razlago Uredbe št. 261/2004 vsekakor izhaja iz tega, da pravica do odškodnine ne obstaja (Smernice Komisije z dne 10. junija 2016, C(2016) 3502 final, str. 18, pod 4(d)(A)(ii)).
22. (dd) Senat pa meni, da kljub temu veliko govori v prid temu, da je treba pravici do odškodnine pritrditi tudi, če je rezervacijo za zaporedne lete potrdil organizator potovanja.
23. 1. Uredba za različne oblike potrditve rezervacije načeloma določa iste pravne posledice. V uvodni izjavi 5 je poleg tega poudarjeno, da mora varstvo veljati tudi za potnike na letih, ki so del paketnih potovanj. Če bi bili letalski prevozniki zavezani prevzeti odgovornost tudi za lete, ki jih je sestavil organizator potovanja, bi bilo to poleg tega skladno s ciljem iz uvodnih izjav od 1 do 4, da je treba

zagotavljati visoko raven varstva potnikov in upoštevati zahteve varstva potrošnikov, ter načelom, ki ga je iz tega cilja izpeljalo Sodišče, da je treba določbe Uredbe, ki letalskim potnikom dajejo pravice, razlagati široko (v zvezi s tem [...] (ni prevedeno) Sturgeon in drugi, C-402/07, točka 45), medtem ko je treba pojme v določbi, ki pomeni izjemo od načela ali, natančneje, od pravil Skupnosti, katerih namen je varstvo potrošnikov, načeloma razlagati ozko (v zvezi s tem [...] (ni prevedeno) sodba z dne 22. decembra 2008, Wallentin-Hermann, C-549/07, [...] (ni prevedeno) EU:C:2008:771, točka 17).

24. 2. Senat meni, da je pritrditev pravici do odškodnine tudi v skladu z vidikom, ki ga je Sodišče poudarilo v zvezi z odgovornostjo za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz potrditve rezervacije.
25. Sodišče je pravici do odškodnine pritrdilo v primeru, ko je letalski prevoznik, pri katerem sta bila rezervirana dva zaporedna leta, zavrnil vkrcanje na letalo za drugi let, ker je ocenil, da potnik tega leta zaradi zamude prvega leta ne more več ujeti. Sodišče je kot odločilni razlog za to štelo, da je treba s pravico do odškodnine nadomestiti nevšečnosti zaradi nenadomestljive izgube treh in več ur časa in da mora dejanski letalski prevoznik vsekakor odgovarjati za te nevšečnosti, če se ugotovi, da mu jih je mogoče pripisati, ker je povzročil zamudo prvega leta, ki ga sam izvaja, ali je napačno menil, da zadevni potniki ne bodo prispeli pravočasno, da bi se vkrcali na naslednji let, ali je prodal vozovnice za zaporedne lete, med katerimi ni dovolj časa, da se ujame naslednji let ([...] (ni prevedeno) Rodriguez Cachafeiro in drugi, C-321/11, točka 34).
26. Z vidika potnika, varstvu katerega je namenjena pravica do odškodnine, gre vsekakor za primerljiv položaj, če letalski prevoznik vozovnic za zaporedne lete sicer ni sam izdal ali potrdil, vendar pa je organizatorju potovanja omogočil, da je izdal take vozovnice in pri tem povezal tudi lete, ki jih opravljajo različni letalski prevozniki.
27. (ee) Senat kljub temu meni, da ne more sprejeti odločitve.
28. Iz navedenih razlogov se sicer zdi, da bi bilo mogoče v položaju, o katerem se presoja v obravnavanem primeru, po analogiji uporabiti načela, ki jih je razvilo Sodišče. Taka uporaba pa iz dosedanjih odločitev Sodišča ne izhaja brez dvomov.“
29. Predložitevno sodišče se strinja s temi navedbami.

II. Drugo vprašanje za predhodno odločanje

30. Sodišče Evropske unije je s sodbo z dne 11. julija 2019 ([...] (ni prevedeno) C-502/18, [...] (ni prevedeno) EU:C:2019:604) presodilo o letu iz Prage preko Abu Dhabija v Bangkok, ki je bil sestavljen iz več delov, vendar se je presojal kot en let, pri čemer je toženo stranko v tej zadevi, Ceske aerolinie, štelo za dejanskega in s tem odgovornega letalskega prevoznika na podlagi Uredbe št. 261/2004. V tej

zadevi je bil prvi let, ki ga je opravil letalski prevoznik Ceske aerolinie, točen, zamudo pa je imel šele drugi let, ki ga je v okviru dogovora o letih pod skupno oznako opravil letalski prevoznik Etihad Airways. Sodišče Evropske unije je kot odločilno upoštevalo okoliščino, da je bil letalski prevoznik Ceske aerolinie potnikov pogodbeni partner in je to, da je potnikovemu pogodbenemu partnerju mogoče naložiti odgovornost dejanskega letalskega prevoznika, v skladu z zahtevo po visoki ravni varstva potnikov, zlasti, ker lahko od letalskega prevoznika, ki je dejansko opravil let, ki je imel zamudo, tudi zahteva odškodnino.

31. Če ta načela, ki jih je oblikovalo Sodišče Evropske unije, uporabimo za obravnavano dejansko stanje, bi to lahko pomenilo, da bi bilo treba v obravnavanem primeru za dejanskega letalskega prevoznika šteti letalskega prevoznika Swiss, ki je izdal potrdilo o rezervaciji, ne pa tožene stranke [...] (ni prevedeno). Vendar Sodišče Evropske unije doslej še ni presojalo dejanskega stanja, podobnega obravnavanemu.

III. Tretje vprašanje za predhodno odločanje

32. Če je treba v obravnavanem primeru za dejanskega letalskega prevoznika v smislu člena 5(1)(c) in člena 7(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 šteti tako letalskega prevoznika Swiss kot pogodbenega partnerja tožeče stranke kot tudi toženo stranko, ki je s svojim letalom in osebjem v okviru dogovora o letih pod skupno oznako dejansko opravila predhodni let, ki je imel zamudo, se postavlja nadaljnje vprašanje, ali mora potnik v tem primeru zahtevati odškodnino od svojega pogodbenega partnerja ali lahko izbira, od katerega od teh dveh letalskih prevoznikov bo zahteval odškodnino. Tudi tega vprašanja Sodišče Evropske unije doslej še ni presojalo.

dr. Kaiser,
okrajna sodnica

[...] (ni prevedeno)